



Magiczny
Kraków

OBIEKT NA DZIEŃ DOBRY - Pochód Lajkonika

2014-06-20

Z cyklu „Obiekt na dzień dobry”, zaraz przy wejściu do Muzeum Etnograficznego w Krakowie, Ratusz, pl. Wolnica 1, w dniach od 17 czerwca do 6 lipca 2014 roku można oglądać kolejny „Obiekt na dzień dobry” – to zabawka „Pochód Lajkonika”.

Lajkonik wraz z orszakiem pojawia się na ulicach Krakowa tylko w jeden dzień w roku, w oktawę święta Bożego Ciała. Harcując wśród przechodniów, rozdaje razy buławą, co ma im przynieść zdrowie i powodzenie. Zwyczaj ten wiąże się z legendą mówiącą o odparciu w XIII wieku ataku Tatarów pod Krakowem przez włóczków zajmujących się spławianiem drewna Wisłą i mających swą siedzibę na Zwierzyńcu. Najdzielniejszy z nich miał wjechać do miasta na koniu w zdobycznym tatarskim stroju.

W zabawce z lat 20. XX wieku – wózku z figurkami na sprężynkach, a więc chwiejących się podczas jazdy, utrwalony został ówczesny, podmiejski tłum towarzyszący Konikowi Zwierzynieckiemu. Wraz z Lajkonikiem kroczą więc włóczkowie z proporczykami, muzykanci z kapeli *mlaskotów*, mieszczanie w garniturach, krakowiacy w sukmanach, górale w serdakach, elegantki w kolorowych sukniach i kapelusikach, dziewczęta z czerwonymi koralami. Na czele pochodu maszeruje chorąży z chorągwią, porządku pilnuje żandarm, a z tyłu przyplątał się mały piesek.

Twórcą tej zabawki był Jan Oprocha (ojciec), urodzony w 1858 roku, który tworzył jeszcze do drugiej wojny światowej. Był jednym z niewielu znanych z nazwiska twórców zabawek krakowskich, murarzy którzy w ten sposób dorabiali sobie zimą. „Pochód Lajkonika” jest jedną z dwóch, niewiele różniących się w szczegółach, zabawek Jana Oprochy (ojca) zachowanych w zbiorach Muzeum Etnograficznego w Krakowie, w unikatowej, jedynej w Polsce, kolekcji około 300 zabawek krakowskich kupowanych na *Emausie* i *Rękawce*, a wytworzonych w okresie od końca XIX wieku do czasów współczesnych.

„Obiekt na dzień dobry” można oglądać w budynku Ratusza na pl. Wolnica 1, zaraz przy wejściu do Muzeum, bez konieczności kupowania biletu lub przy okazji zwiedzania wystawy stałej. Zabawka „Pochód Lajkonika” będzie prezentowana w tej strefie od 17 czerwca do 6 lipca 2014 roku. Od 24 do 30 czerwca 2014 roku dłuższy jej opis znajdzie się w zakładce „Obiekt tygodnia” na stronie Muzeum Etnograficznego w Krakowie. www.etnomuzeum.eu